

ฉบับพิเศษ หน้า ๑  
เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๑๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๕

---



พระราชบัญญัติ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๕

---

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

เป็นปีที่ ๓๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี  
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย  
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่สถาปนาวิธีการปกครองแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑ แห่งพระราชบัญญัติ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๕ และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑ ให้กำหนดทุนเรือนหุ้นของธนาคารไว้สี่พัน ล้านบาท แบ่งเป็นสี่สิบล้านหุ้น มีมูลค่าหุ้นละหนึ่งร้อยบาท โดยให้ธนาคารขายหุ้นให้แก่กระทรวงการคลัง เกษตรกร กลุ่ม เกษตรกร สหกรณ์การเกษตร สถาบันการเงิน หรือบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของธนาคาร แต่หุ้นที่สถาบัน การเงินหรือบุคคลอื่นถืออยู่นั้น เมื่อรวมกันแล้วจะต้องมีมูลค่า ไม่เกินร้อยละสิบของทุนเรือนหุ้นที่ได้ชำระแล้ว

ในระยะเริ่มแรก หุ้นของธนาคารให้ประกอบด้วย

(๑) หุ้นที่กระทรวงการคลังและหุ้นที่สหกรณ์เป็นผู้ถือ  
ตามมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติยกเลิกพระราช  
บัญญัติธนาคารเพื่อการสหกรณ์ พุทธศักราช ๒๔๘๖ พ.ศ. ๒๕๐๕

(๒) หุ้นที่กระทรวงการคลังซื้อในระยะเริ่มแรกสองแสน  
หุ้น

ให้กระทรวงการคลังซื้อหุ้นเพิ่มเติมอีกเป็นคราว ๆ ตามที่  
คณะรัฐมนตรีกำหนด ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราช  
บัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ.  
๒๕๐๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๑๐ ให้ธนาคารมีอำนาจกระทำการภายในขอบ  
เขตแห่งวัตถุประสงค์ ตามมาตรา ๕ อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) ให้กู้เงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์  
การเกษตร

(๒) ถ้าประกันเงินกู้ที่บุคคลดังกล่าวใน (๑) กู้จาก  
สถาบันการเงินอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของธนาคาร

(๓) จัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานของธนาคาร

## ฉบับพิเศษ หน้า ๔

เล่ม ๕๓ ตอนที่ ๑๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๕

(๔) จัดให้ได้มา ถ้อกรรมสิทธิ์หรือทรัพย์สินที่ครอบครอง  
เช่าหรือให้เช่า เช่าซื้อหรือให้เช่าซื้อ โอนหรือรับโอนสิทธิการ  
เช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ จำนองหรือรับจำนอง จำน่าหรือรับจำนำ  
ขายหรือจำหน่ายด้วยวิธีอื่นใด ซึ่งสังหาริมทรัพย์หรืออสังหา-  
ริทรัพย์

(๕) รับฝากเงินที่ต้องจำค้ำเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้น  
ระยะเวลาอันมีกำหนด

(๖) ออก ซื้อ หรือขายตั๋วเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่น  
ใด รวมทั้งเก็บเงินตามตั๋วเงินหรือตราสารเปลี่ยนมือดังกล่าว

(๗) มีบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารอื่นเท่าที่จำเป็นแก่การ  
ดำเนินธุรกิจของธนาคาร

(๘) ซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาล เช่นพันธบัตรหรือตั๋วเงิน  
คลังตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

(๙) เรียกเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการ  
ให้กู้เงินหรือการค้ำประกันเงินกู้ และค่าบริการอื่นๆ

(๑๐) จัดให้มีการสงเคราะห์ตามสมควรแก่ผู้จัดการ  
พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นผู้จัดการ พนักงาน  
หรือลูกจ้างของธนาคาร และครอบครัวของบุคคลดังกล่าว

## ฉบับพิเศษ หน้า ๕

เล่ม ๕๓ ตอนที่ ๑๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๕

---

(๑๑) กระทำกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของธนาคาร ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ และมีรองประธานกรรมการและกรรมการอื่นไม่เกินแปดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และให้ผู้จัดการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอย่างน้อยต้องมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรีหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งมาจากส่วนราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการเกษตรหนึ่งคน และเกี่ยวกับการสหกรณ์หนึ่งคน และผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทยหนึ่งคน

รองประธานกรรมการ หรือกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง อยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระจะแต่งตั้งให้เป็นรองประธานกรรมการ หรือกรรมการอีกก็ได้ ”

## ฉบับพิเศษ หน้า ๖

เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๑๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๕

---

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติ  
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๕ และ  
ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตาม  
มาตรา ๑๔ รองประธานกรรมการและกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรี  
แต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕

เมื่อรองประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรี  
แต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่น  
เป็นรองประธานกรรมการหรือกรรมการแทน ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง  
แทนนี้ให้อยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราช  
บัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๕  
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗ ให้มีการประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้นปีละ  
หนึ่งครั้ง ภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ของ  
แต่ละปี เพื่อกิจการดังต่อไปนี้

## ฉบับพิเศษ หน้า ๓

เล่ม ๕๓ ตอนที่ ๑๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๕

---

(๑) พิจารณาอนุมัติงบดุล บัญชีกำไรและขาดทุน

(๒) พิจารณาอนุมัติการจัดสรรกำไรสุทธิในปีหนึ่ง ๆ ของธนาคารตามที่คณะกรรมการเสนอ

(๓) พิจารณารายงานกิจการประจำปีของธนาคาร

(๔) พิจารณาตั้งผู้สอบบัญชีประจำปี

(๕) พิจารณาเรื่องอื่นๆ”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๓ ในการจัดหาเงินทุนเพื่อดำเนินงานของธนาคาร ให้ธนาคารมีอำนาจ

(๑) กู้ยืมเงินตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

(๒) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน

(๓) ขายหรือขายลดช่วงตั๋วเงินแก่สถาบันการเงินต่างๆ ตามข้อบังคับของธนาคาร

## ฉบับพิเศษ หน้า ๘

เล่ม ๕๓ ตอนที่ ๑๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๕

(๔) รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือบุคคลอื่น”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๕ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ ๓๑ มีนาคมของแต่ละปี ให้คณะกรรมการเสนองบดุล บัญชีกำไรและขาดทุน ซึ่งผู้สอบบัญชีได้รับรองแล้วต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อพิจารณา และให้คณะกรรมการเสนอรายงานกิจการประจำปีของธนาคารต่อที่ประชุมใหญ่พร้อมกันด้วย

มาตรา ๔๐ ให้ธนาคารเสนอรายงานกิจการประจำปี งบดุล บัญชีกำไรและขาดทุนที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่แล้ว ต่อคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่ ๓๑ มีนาคมของแต่ละปี รายงานนั้นให้กล่าวถึงผลงานของธนาคารในปีที่ล่วงมาแล้ว กำชับเกี่ยวกับนโยบายของธนาคารและแผนงานที่จะจัดทำในปีต่อไป”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน



“มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดอันยอมความได้”

มาตรา ๑๑ ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งรองประธานกรรมการและกรรมการ ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรี รองประธานกรรมการและกรรมการ ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ รวมทั้งผู้จัดการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่

มาตรา ๑๒ ความในมาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงการเรียกประชุมใหญ่สามัญ การเสนองบดุล บัญชีกำไรและขาดทุน ต่อที่ประชุมใหญ่ และการเสนอรายงานกิจการ ประจำปี งบดุล บัญชีกำไรและขาดทุน ต่อคณะรัฐมนตรีซึ่งต้องกระทำภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันหรือหนึ่งร้อยห้าสิบวัน แล้วแต่กรณี นับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน และเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๐

## ฉบับพิเศษ หน้า ๑๐

เล่ม ๕๓ ตอนที่ ๑๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๕

---

แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้มีรอบปีบัญชีซึ่งมีระยะเวลาระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๐ ขึ้นอีกรอบหนึ่ง

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ธานินทร์ กรัยวิเชียร

นายกรัฐมนตรี

---

หมายเหตุ :— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว สถานการณ์เศรษฐกิจการเกษตรของประเทศได้เปลี่ยนแปลงตลอดมา สมควรปรับปรุงบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อสามารถให้ความร่วมมือกับทางราชการในการพัฒนาการเกษตรของประเทศได้โดยกว้างขวาง ทั้งในด้านการส่งเสริมอาชีพ การจัดหาที่ดินเพื่อการเกษตร การจำหน่ายผลผลิต และอื่น ๆ ในการนี้สมควรเพิ่มทุนของธนาคารขึ้นเพื่อให้สนองความต้องการของเกษตรกรในเรื่องสินเชื่อการเกษตรได้โดยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น